№3 Хромтау орта мектебінің «ІЗДЕНІС» желілік қоғамдастығының жетекшісі
Мусина Гулжанат Абдисадыковнаның І жарты жылдық бойынша жүргізілген жұмыстарының рефлексивтік есебі
/2023 –2024 оқу жылы/

Аудандық білім бөлімінің ***«Жетекші мектептер жұмысын ұйымдастыру туралы» 05.09.2022ж №658 бұйрығына сәйкес №3 Хромтау орта мектебінің көшбасшысы Г.А. Мусина серіктес тірек мектептермен (№3 ХОМ , Қопа ОМ, Жазық НМ)*** жұмыс жүргізілуде. Серіктес мектеп мұғалімдеріне ***«Ізденіс»*** желілік қоғамдастығының жұмыс жоспары, мақсаты, міндеті, ережесі ,негізгі қадамдары мен күтілетін нәтиже түсіндірілді.

Желілік қоғамдастықтың мақсаттары:

- ✓ бірыңғай ақпараттық кеңістікті қалыптастыру;
- ✓ тәжірибемен алмасу, қолдау көрсету және ынтымақтастық;
- ✓ нәтижелі педагогикалық практиканы тарату;
- ✓ кәсіби тақырыптарда формальды және формальды емес қарым-қатынасты ұйымдастыру;
- ✓ виртуальды өзара әрекеттесуге ынталандыру, одан кейінгі ғаламтордан тыс өзара әрекеттесуге белсендендіру;
- ✓ кәсіби деңгейін арттыру;
- ✓ жаңа педагогикалық бастамаларға қолдау көрсету.

Қойылған мақсатқа жету үшін келесі міндеттерді шешу жолдары:

Қоғамдастық мүшелерімен сенімді қарым-қатынас құру, қауымдастық ішінде жағымды ахуалды қалыптастыру, қауымдастықтың ережесін жасау, қоғамдастықтың шеңберін кеңейтіп отыр

Бағыты: Оқушылардың оқу үлгеріміне қойылатын талаптарды арттырып, қоғамдастық жұмысына қатысатын ересектерге арналған оқу бағдарламасын жетілдіру үшін Педагогикалық шеберлік орталығының Қазақстан Республикасы педагог қызметкерлерінің біліктілігін арттырудың деңгейлі бағдарламасын қолданып оқушыларды оқыту үдерісін жақсартуға бағытталған.

Негізгі қадамдары:

1. Желілік қоғамдастықты басқаратын барлық негізгі топтарды: басшылық етуші топ, зерттеуші топтар, тәлімгерлік топтар және оқу орындарымен жергілікті мектептермен байланысты көрсететін негізгі топтарды құру.
2. Топтардың қызметіне көмектесу мақсатында олардың арасында жұмыс істейтін адамдарды анықтау.
3. Қос мүшелік немесе топтар арасындағы қарым-қатынас арнасын көрсететін байланыстарды жетілдіру.

Осы жұмыстарды одан әрі жетілдіру үшін, қоғамдастық мүшелерінің байланысын нығайту мақсатында, ZOOM платформасы және WhatsApp желісінде *«Ізденіс»* атты топ жұмыс жасайды. Желілік топқа қоғамдастық аясында болып жатырған іс-шаралар жоспары, ақпараттар, қажетті материалдар салынып, қаралады.

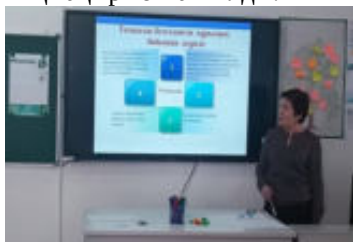
Мұғалімдердің кәсіби деңгейін жоғарлатуда, бірлесіп оқушыларды жан — жақты зерттеу арқылы жұмыс жасайтын педагогикалық тәсіл туралы білуге, тәжірибе алмасуға бағыттау мақсатында ***«Lesson study әдісін сабақта қолданудың тиімділігі»*** тақырыбында *семинар - практикум* ұйымдастырылды.

Мұғалімнің кәсіби білімін жетілдірудің ең бір тиімді әдісі бұл Lesson Study. Lesson Study - мұғалімдер тәжірибесі саласындағы білім жетілдіруге бағытталған ынтымақтастық педагогикалық тәсіл. Lesson Study – ге жоспарлау, оқыту, қадағалау, оқыту мен оқуды талдау, өз қорытындыларын тұжырымдап, құжаттарды бірлесіп жүзеге асыратын мұғалімдер тобы қатысады. Lesson Study -дің циклін өткізген соң мұғалімдер педагогикалық тәсілдерді түрлендіріп немесе жетілдіріп, кейіннен ашық Lesson study , таныстырылым өткізу, баспада жариялау арқылы әріптестеріне таратады.

Олар арқылы мектеп ішінде *«Lesson Study» тәжірибені жақсартудың демократиялық жолы болып табылады. Зерттеу жүргізетін топ. Әдетте үш мұғалімнен тұрады, бұл тәжірибесі мен білімдері бір-біріне жайлы әсер ететін фактор болып есептеледі. Себебі, топ мұғалімдері бір мектепте жұмыс істегендіктен, тәжірибені жақсарту мақсатында бірлесе жұмыс істеу үшін тартылады. Зерттеу барысында барлық топ мүшелері толық көлемде және бірдей дәреженде үдеріске тартылады. Тек бір ғана сабақ беретіндігіне қарамастан, зерттеу үшін бүкіл топ өзіне жауапкершілік алады және оқыту мен сабаққа берілген кез келген баға жеке мұғалімге емес, тұтастай барлық топтың жұмысына қатысты беріледі.* (МАН, 96 бет 2 деңгей)

Семинардың алғашқы бөлімінде ***«Lesson Study тәсілі сабақты зерттеу әдісі»*** тақырыбында *коучинг* өткізілді. Коучингті әуелі тренингтен бастадық. ***Тренинг. «Менің мінезім»*** *Мақсаты:* Өзіне деген сенімділігін, өзін тануға деген қабілеттерін анықтау. Әрбір қатысушы білезіктей шеңбер сызып, оны төртке бөледі.Әр бөлікке төмендегі жануар,аң, құс аттарын жазып шығады. Түйе, Жылқы, Сиыр, Қой, Ешкі, Ит, Мысық, Тауық, Қаз, Аққу, Қарлығаш, Үйрек, Бұлбұл, Арыстан, Қасқыр, Түлкі, Тауешкі, Тасбақа, Жылан, Балық. Соңында үйде, жұмыста, жолдастарының арасында, өзіндік баға деп бөлінген бөліктерге жазылған жануарлар, құстар адамның сол бөлікке қатысты мінездемелермен танысады. Шаттық шеңберінде бір-біріне тілек тілек айтылып, психологиялық ахуал тудырылды. Нәтижесінде: кез келген адам бір-біріне жақсы лебіз сөздер тілеп, жақсы көңілмен жұмыс істеуге бағытталды. *«Мозайка»* әдісі арқылы қатысушылар сурет қиындыларынан композиция құрастыру арқылы 3 топқа бөлінді. ***Қызығушылығын ояту кезеңінде «Пікірлер себеті» әдісі арқылы*** коучингтің тақырыбы ашылды.

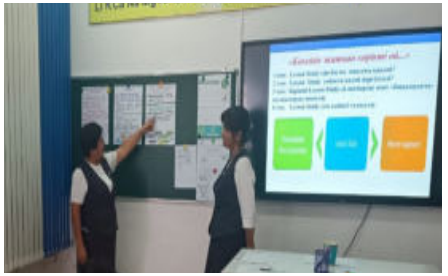

Топ мүшелері «Lesson Study» сөзіне ассоциация құрды. «Қошемет» әдісі арқылы бағаланды. Мұғалімдерге ***«Lesson Study»*** тақырыптық слайд арқылы түсінік берілді. Мұғалімдер зейін қойып тыңдады, пікір алмасты, сұрақтар қойды.«Lesson Study» дегеніміз мұғалімнің кәсіби білімдерін оқыту мен оқу үдерісін жетілдіруге бағытталған сабақтағы іс-әрекеттерді зерттеудің педагогикалық тәсілі. «Lesson Study» - де ең бастысы сабақты зерттеу немесе сабақты зерделеу үдерісі болып табылады. Бұл үдеріс барысында ынтымақтастағы мұғалімдер оқу сапасын арттыру үшін белгілі бір тәсілді қалай дамытуға болатындығын анықтай мақсатында оқушылардың оқу үдерісін зерделейді. /МАН, 96 бет 2 деңгей/

Мағынаны тану кезеңінде **мұғалімдер *«Көкейде жатқан көрікті ой...»*** айдарымен әр топқа тапсырма берілді.

1-топ: Lesson Study-дің басты мақсаты қандай? 2-топ: Lesson Study сабақта қалай жүргізіледі? 3-топ: Бірінші *Lesson Study-ді* жоспарлау және «бақылаудағы» оқушыларды анықтау. Постерді салу және қорғау барысында әр топқа постердің критериалары ұсынылды. Бақылаушы постер салғанда топтардың қатысуларын қадағалап жүрді. Мұғалімдер тапсырмаларын ынтымақтастықпен зерттеп, зерделеп берілген тапсырмаларды топтарында бірлесіп орындады. Әр топтан шығып өздерінің жобаларын қорғады. «Бас бармақ» әдісі арқылы бағалау жүргізілді.

Ой толғау бөлімінде мұғалімдер *«О важности единства команды»* бейнекөріністі тамашалады. LS тиімділігі туралы ақпаратты тыңдады. Кәсіби дамудың тиімді тәсілі екендігін анықтадық. Әрине, бұл үшін LS үдерісі мұғалімдірдің кәсіби қоғамдастығын құруға ықпал етуі мүмкін. Әріптестер арасында берік байланыс орната алады. LS жай ғана сабақтарды оқуға жай ғана қатысу кәсіби оқу үшін қоғамдастық құру идеясының өзін қатысудың өзін кез келген мектеп үшін мұғалімдердің кәсіби қоғамдастығын құру идеясын қабылдау үдерісін жеделдетуге көмектесе алады деген пікірлерді естіді. LS тиімділігін мұғалімдерге оқушылар қалай ойлайтынына көбірек назар аударуға көмектесетіндігінен көруге болады. Егер мұғалімдер оқушыларды тыңдауға, олардың не айтатынын құрметтеуге және сабақты жоспарлау кезінде бұның

құнды екендігін түсінуге үйрете алсақ, LS оқыту әдістемесіне қатты әсер ете алады деген ойлар айтылды.Мұғалімдер бейне көріністі зейін қойып көргеннен кейін өз ойларымен бөлісті.

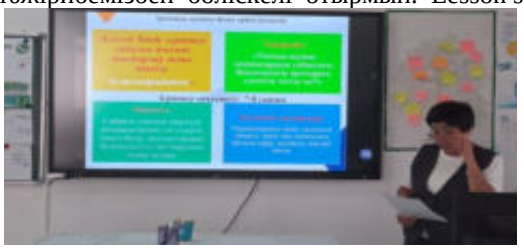

Сабақ басында 3 әріптесінің коучинг барысындағы іс-әрекетін зерттеуге белгіленген мұғалімдерге сөз берілді. Мұғалімдер әріптестерінің коучинг барысында байқаған іс – әрекеттері талқыланды. Басты мақсат – мұғалімнің бақылау дағдысын дамыту, бірақ бірін-бірі бақылаған кезде мұғалімдер үшін өте қызықты болды. Мұғалімдер өздерін бақылағаннан бір сергіп қалды. Топ мүшелеріне сұрақтар қойылып, жауаптар алынды.

1.Коучинг –сессия басталғанда біз қандай әрекет орындадық?
2.Осы әрекетті сыныпта қолдануға бола ма?Неге?
3.Топқа бөлу әдісі сіз қолданып көресіз бе? Неге?
4.Топ болып жұмыс жасаған ұнады ма? Неге?
5. Біз қандай тәсілмен таныстық?

«WhatsApp» кері байланысы жүргізілді. Whatsapp желілік технологияны қолданып, мұғалімдер кері байланысты жазбаша және ауызша түрде коучинг туралы ой-пікірлерін, тілектерін, ұсыныстарын білдірді. Бақылаушылар арасындағы талқылау, оның мақсаты сабақтан алынған ой-пікірді талқылау, сабақты жақсарту жөніндегі жаңа идеялармен алмасуы және мұғалімнің мақсатын, оқушылардың білім алу жолын түсінуге тырысу, мұғалімдердің көзқарасын түзету, мұғалімнің бақылау дағдысын дамыту түрлері айтылды.

Қопа ОМ мектебінің мұғалімі Г. Дүйсенғалиева «Lesson stadu зерттеу сабағын тиімді жоспарлау және өткізу» *тақырыбында* іс – тәжірибесімен бөлісті. Қопа орта мектебінде Лессон стади зерттеу сабақтарын 2018 жылдан бері тәжірибемізде қолданып келеміз. Лессон Стади зерттеу сабағы оқушының оқуына, мұғалімнің кәсіби тәжірибесінің артуына ықпал ететін педагогикалық тәсіл, яғни оқушылардың сабаққа қызығушылығын оятып, білім сапасын арттыруда тиімді тәсіл. Зерттеу сабағын тәжірибемізге енгізу барысында, біраз қиындықтар болды, тығырыққа тірелдік. Бірақ «қиын болды» деп ісімізді аяқсыз қалдырмадық. Қиындық туғызған проблеманы бірлесе, ақылдаса отырып шешуге тырыстық. Соның нәтижесінде өткізген зерттеу сабақтарымыз біршама нәтиже берді. Осы зерттеу сабақтарында алған тәжірибемізбен бөліскелі отырмын. Lesson study – дің басты мақсаты: Оқушыларға білім алуға көмектесу; топ мүшелерінің кәсіби дамуына ықпал ету.

Зерттеудің нақты мақсатын басшылыққа алып, жұмыс тобы оқушылардың ойлауын бақылау мен талдауға ашық болатындай «көзге көрінетін» етуге мүмкіндік беретін оқытудың әдістерін, тәсілдерін және формаларын ұсынады. Бұл өте маңызды, себебі оқушылардың оқуды үйреніп жатқаны туралы сенім қажет. Әрбір өткізілген сабақтан кейін команда жоспарлар өзгертулер енгізіп, сабақты бақылау жүргізіледі. Сабақтан сабаққа қарай жоспар жақсара түседі және мұғалімдер оқушылардың қажеттіліктерін ескере отырып, оқудың ең үздік стратегияларын анықтайды. Бірлесіп жоспарлауда мұғалімдерге сабақ жоспарын бүге – шүгесіне дейін талқылаудың қажеті жоқ, әсіресе олардың пәндері әр-түрлі болған жағдайда. Дегенмен жоспар басқа мұғалім қолдана алатындай жете сипатталуы тиіс. Мұғалімдер нақты бірізділікті

қолдана алады. Мысалы, қызығушылықты ояту кезеңін қалай жүзеге асыру, үй жұмысын тексеру, жаңа тақырыпты түсіндіру, формативті бағалауды жүргізу, инклюзивті оқытуды ұйымдастыру және сыни ойлауды дамыту туралы ойлану.

Сабақты талқылау сабақты өткізіп болған соң жүзеге асырылады. Сабақ топтың әрбір мүшесінің жадында әлі жақсы сақталып, ұмытылмай тұрған кезде сабақты талқылау және талдауға арналған кездесуді өткізу қажет.

Сабақты талдау *басты үш сұраққа* негізделеді: Оқушылар қалайша сабақ мақсатына жетті? Сабақты қалайша жақсартуға болар еді? Бұл тәжірибеден біз не білдік? Қорытынды жасау барысында қатысушылар өздерінің бақылауларын, интерпретацияларын және сабаққа арналған коментарийлерді ұсынады. Бұндағы мақсат оқушылардың оқуы, олардың ойлауы және қарым – қатынасы тұрғысынан сабақты егжей-тегжейлі талдау және бағалау болып табылады. Қорытынды жасап болған соң топ алдағы ұйымдастыру және нәтижелерді талдау мақсатында қосымша кездесулер өткізеді.

Деңгейлік бағдарлама идеялары аясында қазіргі таңда мектебімізде «Іс-әрекеттегі зерттеу» тәсілі іске асырылып жатыр. Мектебімізде мұғалімдердің іс – әрекетті зерттеуші дағдыларын қалыптастырудың тиімді жолдарын табу өте маңызды. Мектептегі «Іс-әрекеттегі зерттеуді» жүргізу барысында мұғалімдердің әсіресе деректермен жұмыс жүргізуінде кедергілер мен қиындықтар туындайды. Мұғалімдер кейде қажетті деректерден гөрі, зерттеу мәселесіне жанама қатысы бар деректерге сүйенеді. Мектебімізде іс – әрекетті зерттеудің сапалы жүргізілуіне және нәтижелілігіне өз ықпалын тигізеді деген оймен әріптестерге ***«Іс-әрекеттегі (ACTION RESEARCH) зерттеу – оқытуды жақсартудың кепілі»*** тақырыбында шеберлік сынып өткізілді.

Шеберлік сынып *«Алақан»* тренингтен басталды. Жасыл түсті алақанды көрсетеді, бір- біріне қол беріп танысады.

Сары түсті көрсеткенде бір -біріне тілек айтады. Көк түсті алақан көрсеткенде есімінің алғашқы әріпі бойынша өз бойындағы жақсы бір қасиетін атайды.

Мұғалімдер өз қалаулары бойынша төрт топқа топтастырылды. Мұғалімдердің қызығушылығын оятуда *«Ротация» әдісі* жүргізілді. Төрт топқа төрт түрлі сұрақтар берілді. 1.Lesson Study тәсілі мен «Іс-әрекет негізінде зерттеу» әдісінің айырмашылығы қандай?

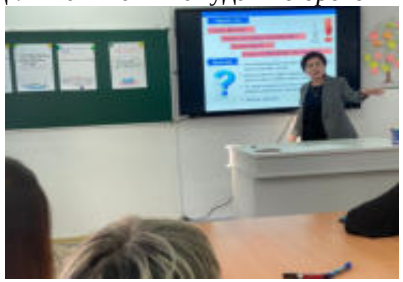
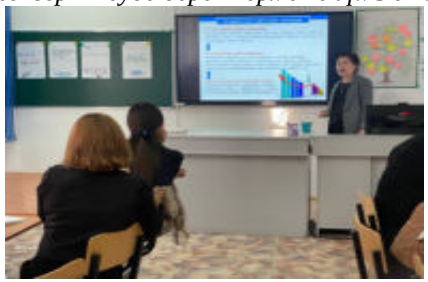
2.Іс-әрекетті зерттеудің негізгі мақсаты қандай? 3.Іс-әрекетті зерттеудің кезеңдері 4.Іс-әрекетті зерттеудің тиімділігі қандай?

1 топ: Lesson Study тәсілі мен «Іс-әрекет негізінде зерттеу» әдісінің айырмашылығы түсіндірді. *2 топ:* Оқу үрдісінде іс-әрекетті зерттеудің негізгі мақсаттарын толық түсіндірді. *3 топ:* Іс - әрекетті зерттеудің кезеңдерін сипаттады. *4 топ:* Іс-әрекетті зерттеудің тиімділігі туралы өз ойларымен бөлісті.

Мұғалім үшін — сапалы нәтижеге әкелетін іс-әрекетін саралап және болашаққа жоспарлай алатын мәліметтер алуға болатындығын түсіндірді. Топта талқылап, постер жасады. Топтан бір – екі адам қорғады. «Бас бармақ» әдісі арқылы бағаланды. Мұғалімдер бас бармақтарын көрсету арқылы сіз түсіндіргенді олардың ұғу деңгейін тексерілді. Мағынаны тануда *«Іс-әрекеттегі зерттеуде деректермен жұмысты қалай ұйымдастыруға болады?»* тақырыптық слайд арқылы түсінік берілді.

Проблемалық сұрақтарға ой қозғалып, мұғалімдер іс-әрекеттегі зерттеудегі деректерді басқару және талдау қадамдарын түсінді.

Практикалық бөлімде *«Мұғалімнің зерттеуі қандай болуы керек?»* тақырыбында топтық тапсырма берілді. Әр топ өздеріне қатысты бір проблеманы анықтап, зерттеу тақырыбын, зерттеу сұрағын, зерттеу мақсатын, күтілетін нәтиже, әрекет жоспарын құрды.

Мәселе: Оқушылар сабаққа нашар қатысады.

Тақырып: Топтық жұмыстарды пайдалану арқылы оқушылардың тәртібін жақсарту.

Зерттеу сұрағы: Топтық жұмыстар арқылы сабаққа қатыспайтын оқушыларды қалай ынталандыруға болады?

Күтілетін нәтиже: оқушылардың сабаққа қызығушылығы артады, топта жұмыс жасауға дағдыланады, оқушылардың тәртібі жақсарады.

Жоспар құру: топтық ереже құру, топқа бөлу әдістерін үйрету, алдын-ала тапсырма беру, рольдерді бөлу, бірлескен топтық жұмыстар ұйымдастыру және т.б.

Нәтижені талдау: Кері байланыс алу, рефлексия жасау, видеоға түсіру, оны талдау.

Мұғалімдер өз ойларын дәлелдерімен жеткізіп, тұжырымдап, қорытындылады.

«Оқу үдерісінде білім алушылардың сыни ойлау дағдыларын қалай жетілдіруге болады?» тақырыбында зерттеу жұмысы мұғалімдерге үлгі ретінде ұсынылды.

Зерттеу жұмысының мақсаты: Білім алушының сыни ойлау дағдысын дамыту.

Күтілетін нәтиже: Тапсырманы орындау арқылы сыни ойлай алады. Зерттеу жұмысының қалай жүргізілгені туралы толық түсінік берілді.

Шебер сынып соңында *«Пирамида»* кері байланысы жүргізілді.
Еске сақтау керек маңызды бір нәрсе
Сіз көбірек білгіңіз келетін екі нәрсе
Сіз бұрыннан білетін үш нәрсе
Сіз үйренген төрт нәрсе
Мұғалімдер іс-әрекеттегі зерттеу туралы ойларын айтты. Іс – әрекетті зерттеу бойынша жазылатын рефлексивті есептердегі деректер талдамасы, есеп қосымшаларындағы сандық көрсеткіштердің визуалды қолданылуы да мұғалімдерде жетілдіруді қажет ететін аспектілердің бірі. Шеберлік сыныпта жүргізілген зерттеу әдістерін сауатты таңдау мен дереккөздерді яғни, сауалнама немесе сұхбатқа да мұғалімдер үшін маңызды мәселе екенін білді. Іс-әрекеттегі зерттеу – Action research (Іс-әрекеттегі зерттеу) – оқыту мен оқу тәжірибесін жетілдіру мақсатында бірізді, тізбектелген, жоспарланған іс-әрекеттерді орындауды, сондай-ақ зерттеу барысында алынған нәтижелерге жүйелі түрде мониторинг жүргізуді көздейтін үдеріс екенін мұғалімдер түсінді.
Мұғалімдер не білді?
• деректерді жинақтау үшін файлдар атауын белгілеу;
• дәлелдемелерді сақтаудың тиімді және сенімді түрлерін анықтау;
• маңызды жеке деректерді жасырын түрге айналдыру;
• қауіпсіздік мен құпиялылықты сақтау шараларын ойластыру, қосымша көшірмесін жасау.

Қопа орта мектебінде жоспар бойынша "Іс-әрекеттегі зерттеу тәсілі: мәселе, әрекет, шешу жолдары" тақырыбында *семинар - практикум* ұйымдастырылды. Семинар *«Алақан»* тренингтен басталды. «Іс-әрекеттегі зерттеуде деректермен жұмысты қалай ұйымдастыруға болады?» тақырыптық слайд арқылы түсінік берілді.

Төрт топқа төрт түрлі сұрақтар берілді. *1 топ:* Lesson Study тәсілі мен «Іс-әрекет негізінде зерттеу» әдісінің айырмашылығы түсіндірді.
2 топ: Оқу үрдісінде іс-әрекетті зерттеудің негізгі мақсаттарын толық түсіндірді. *3 топ:* Іс - әрекетті зерттеудің кезеңдерін сипаттады. *4 топ:* Іс-әрекетті зерттеудің тиімділігі туралы өз ойларымен бөлісті. Мұғалім үшін — сапалы нәтижеге әкелетін іс-әрекетін саралап және болашаққа жоспарлай алатын мәліметтер алуға болатындығын түсіндірді. Топта талқылап, постер жасады. Топтан бір – екі адам қорғады. «Бас бармақ» әдісі арқылы бағаланды.

Іс – әрекетті зерттеу бойынша жазылатын рефлексивті есептердегі деректер талдамасы, есеп қосымшаларындағы сандық көрсеткіштердің визуалды қолданылуы да мұғалімдерде жетілдіруді қажет ететін аспектілердің бірі. Шеберлік сыныпта жүргізілген зерттеу әдістерін сауатты таңдау мен дереккөздерді яғни, сауалнама немесе сұхбатқа да мұғалімдер үшін маңызды мәселе екенін білді. Іс-әрекеттегі зерттеу – Action research (Іс-әрекеттегі зерттеу) – оқыту мен оқу тәжірибесін жетілдіру мақсатында бірізді, тізбектелген, жоспарланған іс-әрекеттерді орындауды, сондай-ақ зерттеу барысында алынған нәтижелерге жүйелі түрде мониторинг жүргізуді көздейтін үдеріс екенін мұғалімдер түсінді.

Білім алушының сыни ойлау дағдысын дамыту мақсатында *Н. Коптенова* ***«Оқу үдерісінде білім алушылардың сыни ойлау дағдыларын қалай жетілдіруге болады?»*** тақырыбында зерттеу жұмысының қорытындысымен таныстырды. Сыныптағы сабақ үрдісі бойынша проблеманы анықтап, тақырып таңдалғаннан кейін, іс-әрекет жоспарлау, әрекет, бақылау және бағалау кезеңдерімен кезектесіп жүзеге асады. Кейбір жағдайларда бағалаудан зерттеу жалғасын табу керек екенін көруге болады. Зерттеу жұмысы қайта жоспарланып, екінші айналым жүргізіледі.

Зерттеу жұмысы бірнеше циклдан тұруы мүмкін және бір зерттеуге бір ғана емес екі немесе одан да көп мұғалім қатысуы мүмкін. Зерттеу жұмысы мектеп ішінде, бірнеше мектептер мұғалімдері ұжымында жүргізілуі мүмкін. Жұмыс аяғында барлық нәтижелер енгізіліп, диаграмма, кесте, баяндау арқылы оқушылардың білім деңгейі динамикасы көрсетілді.

Оқу үдерісін жетілдіре түсу үшін бағалау критерийлері негізінде білім беру, білім алушылардың оқу нәтижесі туралы нақты ақпарат беру мақсатында *Ш.Казбаева* ***«Оқушының білім сапасын арттырудағы критериалды бағалаудың тиімділігі қандай?»***тақырыбында зерттеу жұмысының қорытындысымен таныстырды. *Критериалды бағалау* – оқушының оқу нәтижелерін білім беру мақсаттары мен мазмұнына сәйкес келетін, білім беру үдерісіне қатысушылардың (оқушы, мектеп әкімшілігі, ата-аналар, заңды тұлғалар және т.б.) барлығына алдын ала таныс, ұжым талқысынан өткен, нақты анықталған өлшемдер арқылы оқушының оқу жетістіктерін салыстыруға негізделген үдеріс. Зерттеу жұмысы мұғалімге күнделікті оқу үдерісінде кездесіп жүрген проблеманы анықтап, оны шешу бағытында бірнеше (мақсатқа жеткенге дейінгі) айналымдық әрекет жасауға мүмкіншілік береді. Екінші сөзбен айтқанда, бұл жоба практика мен теорияны ұштастыратын жоба.Яғни, зерттеу оқыту мен оқу тәжірибесін анағұрлым жетілдіру мақсатында практиктің жеке жағдайында орындалады және соған бағытталған әрекеттерге негізделеді.

Функционалдық сауаттылықты дамытуда мәтінмен жұмыстың әдіс-тәсілдерін тиімді жүргізіп,заман талабына сай өскелең ұрпақтың өмірге бейімділігін арттыру мақсатында ***Қопа орта мектебінің ағылшын тілі мұғалімдері М. Ерсерік және А. Салимгерей «Ағылшын тілінен оқушылардың функционалдық сауаттылығын арттырудағы мәтінмен жұмыстың тиімділігі қандай?»*** іс- тәжірибелерімен бөлісті.

Іс-тәжірибемен бөлісу барысында мұғалімдерге оқушылармен жұмыс істеу барысында оқу сауаттылығының деңгейлері ажыратып айтылды. Сонымен қатар мәтінмен жүргізілетін жұмыс түрлерін атап, оларға жеке тоқталды. Мәтінмен жұмыс бойынша оқушыларға сабақта қолданып жүрген жұмыс түрлері бойынша сабақ барысынан фотосуреттер мен видео жазбалар көрсетті. Соңында қазірге таңда сұранысқа ие онлайн платформаларға тоқталып, білім алушылардың платформалармен жұмыс жасап жатқанын фото дәлелдеме арқылы мұғалімдерге көрсетті.

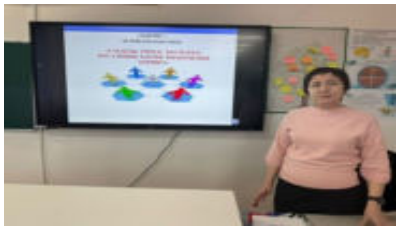

Білім беруде жаңашылдыққа ұмтылыс жасай отырып, сабақты тиімді жоспарлауға бағдар беру, әріптестермен бірлесе талдау нәтижесінде оның заман талабына сай екеніне көз жеткізу және жаңаша білім беруге нұсқаулық жасау мақсатында ***«Сабақты тиімді жоспарлау мұғалімнің кәсіби шеберлігінің көрінісі»*** тақырыбында *шебер сынып* өткізілді. Шебер сынып *«Терең ойлану»* деп аталатын тренинг өткізуден басталды. Мұғалімдерге сұрақтар қойылды:

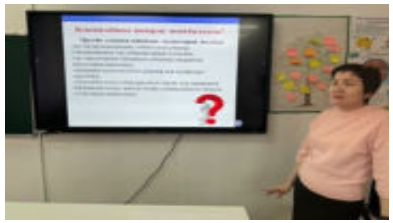
Мұғалімдердің тәжірибесінде тиімді сабақты ұйымдастыруда кездесетін қиындықтар қандай?

Сабақты жоспарлау үшін сіз ең алдымен не істейсіз? Сабақты жоспарлауда қандай да бір қағидаттарға сүйенесіз бе? Неліктен?

Сабақты жоспарлауда не нәрсеге көңіл бөлген жөн? Сабақтан кейін өзіңізге қандай сұрақтар қоясыз?

Мұғалімдер өздерінің пікірлерін айтып, талқылады. Жылдам өзгеріп отыратын дүние жағдайларында алынған терең білімнің, кәсіби дағдылардың негізінде өзін – өзі дамытуға, адамгершілік тұрғысынан өз бетінше шешім қабылдауға қабілетті жеке тұлғаны қалыптастыру міндетін атқару мұғалімнің педагогикалық шеберлігі мен кәсіби білімділігін, шығармашылдығын дамыту туралы да айтылды. Берілген сөз қиындылары бойынша «Өзгеру», «Жаңару», «Жүйелеу» топтарына топтастырылды.

Ой шақыру мақсатында *«Үздік сабақтың алты белгісі»* ассоциациясын құру тапсырылды.

1.Сабақ сәтті болуы үшін жетекші рөл мұғалімде емес оқушыда болуы керек. 2.Оқыту орынды, ақпарат беретін және мақсатқа бағытталған болуы керек.
3.Оқушыларға сабақ ұнайды және оларды өздерінің оқулары қызықтырады. 4.Оқушылардың табысқа қол жеткізуі.
5.Бағалау оқыту мен оқуға тиімді әсер етеді. 6.Мұғалімнің сұрақтары оқушылардың ойлау қабілетін ашады, айқындайды және кеңейтеді.

Әр топ сабақ сәтті болуы үшін жетекші рөл мұғалімде емес, оқушыда болуы керектігі, ақпарат беретін және мақсатқа бағытталған болуы керектігі, бағалай оқыту мен оқуға тиімді әсер ететіні және мұғалімнің сұрақтары оқушылардың ойлау қабілетін ашатыны туралы айтылды.

«Сабақты жоспарлауда басшылыққа алатын қағидаттар» таныстырылымы жасалды. Еркіндік қағидаты: әрбір оқушының өзін таныта білуі мүмкіндігін шектемеу; Серіктестік қағидаты: оқу үдерісінде мұғалім мен оқушының бір-бірімен түсініп, бірігіп әрекет жасауы, бірін-бірі қолдауы; Сенімділік қағидаты: оқушының табысқа жетуіне деген өзіне сенімділігі, мұғалімнің сабақта оқушылардың жоғары жетістікке қол жеткізе алатынына сенім артуы; Толеранттық қағидаты: оқушының жеке ерекшеліктерін ескеріп, оның өзіндік дамуына қолайлы орта жасау; Шыдамдылық қағидаты: қолайсыз жағдайларды шиеленістірмей, ашуға бой бермей эмоциялық сабырлық жасау.

Мұнда белсенді сабақты жоспарлау, сабақ жоспарлау барысында басшылыққа алынатын материалдар Дэвид А. Колб ұсынған сабақтың мазмұнды құрылымы туралы түсінік берілді. Сабақ мақсаты анық, түсінікті түрде тұжырымдалуы, сабақ жоспарының әртүрлі компоненттерінің тиісті бөлшектерін қамтуы, жаттығулар мен тапсырмалар туралы толық ақпараттың ұсынуы, проблемаларды алдын ала көре білуге және анықталған дағдыларға қатысты шешім ұсынуы, қажетті материалдар мен ресурстарды пайдалануды жоспарлауы тиіс екенін мұғалімдер таныстырылым арқылы мағлұмат алды.

Бұл таныстырылымның нәтижесінде мұғалімдер сабақ мақсаты да, бағалау критерийлері мен тапсырмалар да осы бағытта құрастырылатынын, осыған орай оқу мақсаттары мемлекеттік стандарт болғандықтан, өзгертуге болмайтын, түсінді. Сабақ мақсаты оқушының сабақта не жасағанын көрсетпей, оның сол әрекеттерді орындау нәтижесінде не үйренетіндігіне болжау жасайтыны, оқушылардың әрекеттері Блум таксономиясының деңгейлері бойынша белгіленетіні және сабақ мақсаттары оқу мақсаттарының негізінде жасалатынын білді.

«Оқу жоспары оқушыға бағытталады» мұғалімдерге топтық жұмыс берілді.

1 топ: Мақсатты қоя білу – сәтті сабақтың кепілі 2 топ: Сәтті сабақтың құрылымы 3 топ: Сабақты жоспарлауда табыс критерийлері

Мұғалімдер топта талқылып, сабақ жоспарын құру ұсынылды. Сонымен қатар, дескрипторлар берілді. Сабақ мақсаты оқу мақсатына сәйкес келді; Бағалау критерийі сабақ мақсатына сәйкес құрылды; Сабақтың жоспарланған кезеңдерін оқу мақсатына негіздеп құрды.

Топтық жұмыстың нәтижесінде мұғалімдер оқу мақсаттары арқылы сабақтарды жоспарлау барысында сабақтың мақсаты ескеріліп, оқушыларға олардың не істейтінін және олар қандай нәтижеге қол жеткізуге болатынтығы айтылды.

Ой толғау кезеңінде «Оқу мақсаттарына сәйкес сабақты тиімді жоспарлау» бойынша 4 сыныптағы дүниетану пәні бойынша *«Менің өлкемнің өнеркәсібі мен ауылшаруашылығы»* тақырыбында қысқа мерзімді жоспар жасау тапсырылды.

1 топ: Сабақтың мақсаты, бағалау критерийлері, пәнаралық байланыс, алдыңғы білімді жоспарлау

2 топ: Сабақтың басы және ортасын жоспарлау

3 топ: Сабақтың соңы және рефлексия

Оқу мақсаты: 4.2.3.1 - өз өңіріндегі және Қазақстан аймақтарындағы адамдардың табиғи жағдайларға (рельеф, климат, өсімдік және жануарлар әлемі, су нысандары) байланысты шаруашылық
іс - әрекетін талдау.

Мұғалімдер топта бірлесіп, берілген тапсырма бойынша сабақ мақсаты мен бағалау критерийлерін жоғары деңгейде құрып, олардың сабақты жоспарлауды түсінгендері байқалды.

Шебер сынып соңында мұғалімдерге *«Өзін – өзі тексеру»* әдісі арқылы кері байланыс жүргізілді. Сонда мұғалімдер «Сабақты қалай жоспарлау керек екенін білдім» деген сұраққа «жақсы» деп 100% жауап берген. «Смарт мақсат, күтілетін нәтиже,табыс критериін түсіндім» деген сұраққа «орташа» деп 5%-ы, «жақсы» деп 90%-ы жауап берген. «Күтілетін нәтиже, табыс критериін ажыратып, табысқа жетелейтін сұрақтар қоя аламын» деген сұраққа 100% жауап берген. «Шебер сыныптан үйренгенімді сабақта қолданамын» және «Шебер сыныптан үйренгенімді әріптестеріме үйретемін» деп 100% жауап берген.

Қопа орта мектебінің математика пән мұғалімі Г. Шанбаева «Математиканы оқытуда білім алушылардың функционалдық сауаттылығын дамыту» тақырыбында іс - тәжірибесімен бөлісті.

Математикалық сауаттылық – математикалық сөйлеу және жазу мәдениетіне қоршаған ортаны және олардың заңдылықтарын білу, оны оқып үйренудің, оқушылар дүниенің ғылыми бейнесін меңгеруі. Ой-өрісі, ақыл-санасы кең тұлғаны қалыптастыруда жаратылыстану пәндерінің орны өте маңызды. Біздің заманымызда математика пәнін оқытуда оқушылардың функционалдық ойлау қабілеті мен шығармашылық тұрғыдағы жұмысын дамытуда өздігінен жұмыс жасаулары және логикалық тапсырмаларды орындаудың маңызы өте зор. Бүгінгі күнде математика пәнін нәтижелі, сапалы оқыту ізденістері – пән мұғалімін толғандырып отырған маңызды мәселелердің бірі. Сыни тұрғыдан ойлау кезінде, бала өз заманының озық өнегесін санасына сіңіреді, функционалдық сауаттылығы жеткілікті болып, басқаның пікірін тыңдауға дағдыланады және өзі де пікір, ойын айтуға машықтанады.

«Математика» пәнін оқыту барысында математикалық сауаттылықты қалыптастыру мақсатында:

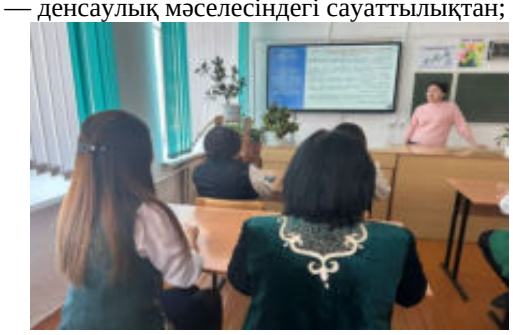
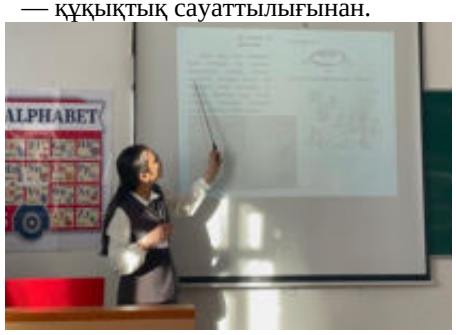
- оқушыларға анықтамалықтарды қолдану, оқу, әдістемелік және анықтамалық әдебиеттерден анықтамаларды, формулалар және басқа да тұжырымдарды іздеу;
- математикалық формулаларды қолдану, дербес жағдайларды жалпылау негізінде шамалар арасындағы тәуелділіктің формулаларын өздігінен құрастыру;
- игерілген математикалық білім, білік, есептеу, өлшеу және графиктік дағдыларды пайдаланып практикаға бағытталған тапсырмаларды шешу;
- дәлелдемелі пайымдау жүргізу, талқылауға қатысу және логикалық негізделген қорытындылар жасау;
- математикалық мәтінмен жұмыс жасау (талдау, қажетті ақпаратты алу)
- математикалық терминология мен символдарды қолдана отырып, өз ойын ауызша және жазбаша түрде анық және нақты түсіндіру іскерліктерін үйренеді.

Мұғалімдердің рефлексивті ойлау, оқыту үдерісін жоспарлауда білім алушылардың функционалдық сауаттылығын дамытуға бағыталған тапсырмалар құрастырудың тиімді әдіс - тәсілдерін ұсыну мақсатында ***«Білім алушылардың функционалдық сауаттылығын артырудың тиімді жолдары»*** тақырыбында *әдістемелік күн* ұйымдастырылды.

Қопа орта мектебінің бастауыш сынып мұғалімі Ж. Бакитжанова «Бастауыш сынып оқушыларының функционалдық сауаттылығын қалыптастыруда мәтінмен жұмыстың тиімділігі» тақырыбында іс - тәжірибесімен бөлісті.

Мектеп оқушыларының функционалдық сауаттылығы дегеніміз – оқушының пәнді терең түсіну қабілетін дамыту, алған білімін сыныптан тыс жерде, кез келген жағдайда тиімді пайдалана білуін қамтамасыз ету. Егер осы шарттар бастауыш сыныпта орындалғанда оқушының функционалдық сауаттылығы қалыптасады. Бастауыш сыныпта оқушылардың фукционалдық сауаттылық мазмұны келесі мағынада сипатталады .

— оқу, жазу сауаттылығынан; — жаратылыстану ғылымындағы сауаттылығынан; — математикалық сауаттылығынан; — компьютерлік сауаттылықтан;
— денсаулық мәселесіндегі сауаттылықтан; — құқықтық сауаттылығынан.

Оқушылардың шығармашылығын дамыту мақсатында сурет бойынша әңгіме құрастыру, тақырып бойынша өлеңдер, «Сөз ойла, көп ойла», «Өлең шығарайық», «Бес жолды өлең» құрастыру жұмыстарын жүргіземін. Оқушылардың ізденушілік жұмыстарын дамыту мақсатында «Аквариумдағы алтын балық», «Балық сүйегі» әдістерін қолданамын. Мысалы: «Әдебиеттік оқу» сабақтарында Баяндаушы – әңгіменің мазмұнын айтады. Зерттеуші – әңгімедегі негізгіні анықтайды. Сілтемеші – сөздіктермен жұмыс жүргізеді. Сұрақ құрастырушы – сұрақтар дайындайды. Дәнекер – өмірмен байланыстырады. Бейнелеуші – әңгімедегі негізгі кейіпкерді суреттейді. Осындай жұмыстарды жүргізу арқылы оқушылардың функционалдық сауаттылығын арттырамын. Әдебиеттік оқу, дүниетану сабақтарында берілген тақырып бойынша эссе, ой толғау жазғызып отырдым. Балалар қандай қажетті мәлімет алғанын, оның өз өмірімен қандай байланысы бар екендігін талқылауға үйренді. Тақырып бойынша алған

мәліметін қай кезде және қандай жағдайда пайдалануға болатындығын ортаға салып ой бөлісуге дағдыланып келеді. Болашақта әділ, еңбексүйгіш, отансүйгіш, ұлтжанды азамат болуға тырысады. Олар жас та болса, оқыған шығармалары арқылы өмірдің кейбір асу белестерінің қиындығымен таныса алады, пікір таласуға да жаттығады. Пікір таласа алу, өз пікірін орынды айтып, дәлелдей білу – адамның басты құндылықтарының бірі болғандықтан, шәкірттерімді осы құндылықтарды берік ұстауға үйретіп келемін.

Қопа орта мектебінің тарих пәні мұғалімі Г. Кударова ***«Оқушылардың зерттеушілік дағдысын дамыта отырып, қазақстан тарихы пәнінен білім сапасын арттыру»*** тақырыбында іс - тәжірибесімен бөлісті. Зерттеу сұрақтары білім алушыларды тақырыптың белгілі бір аспектісімен таныстырып, оқыту жоспарына мазмұнды ұзын тізім жоспарына мазмұнды ұзын тізім етіп енгізуді болдырмау мақсатында әзірленеді. Әр білім алушы тиісті барлық ақпаратты тізімдеп жатқанша, білім алушыларға шешілетін проблеманы ұсынуға арналған сұрақтар әзірлеген дұрыс. Бұл проблеманы шешу үшін білім алушылардың пән мазмұнын білуге тиіс екендігі сөзсіз.

Оқытушы өзінің пән бойынша білімдері мен педагогикалық білімдерін пайдалана отырып, білім алушыларға бұл сұраққа жауап беру үшін қандай әдісті қолданған дұрыс болатынын шешеді. Тарих сабағын оқыта отырып, жаңа иновациялық технологияларды тиімді пайдаланып,өзіндік жұмыс және тарихи диктант,тірек сызбалар, кластерлер, хронологиялық таблицалар, пікірталас сынақ осы тәрізді әдіс-тәсілдерді білім сапасын арттыру мақсатында түрлендіре отырып қолданған тиімді. Бұл жұмыстар оқушылармен тығыз байланыста болуға, оқушы бойындағы табиғи мүмкіндіктерді ашуға, оқушының танымдық іс-әрекеттерін қалыптастыруға, оқушы тарапынан белсенділік танытып, дербестік көрсетуіне, өзіне деген сенімділігін қалыптастыруға көмектеседі. Оқушылардың алған білімдерін кеңейтіп, логикалық ойлау жүйесін дамытып, тиянақты білім алуына жол ашады. Сабақта оқушының жеткен жетістігін баса көрсетіп, оның пәнге деген қызығушылығын арттырып, оқушыларды өз бетімен ізденіп жұмыс істеуге баулу, шығармашылық қабілеттерін шыңдайды.

Желілік қоғамдастығының жоспары бойынша білім алушылардың функционалдық оқу сауаттылығын арттыру жолдарын таныту және PISA бағдарламасы бойынша мұғалімдерге оқушының функционалдық сауаттылығын дамытуға бағытталған оқу нәтижелерін жетілдіру мақсатында ZOOM платформасы арқылы тірек мектеп мұғалімдеріне ***«Жаратылыстану - математикалық бағыт сабақтарында функционалдық ойлау дағдыларын қалыптастыру»*** тақырыбында *әдістемелік күн* ұйымдастырылды.

«Мұғалімнің фукционалды сауаттылығы – сапалы білім берудің кепілі» тақырыбында ***Мусина Гүлжанат Әбдісадыққызы мен Коптенова Нұрсұлу Мұхтарқызы коучинг*** өткізді. *Мақсаты:* Мұғалімдерге оқушының функционалдық сауаттылығын арттыруда коллаборативті орта, дағды қалыптастыруына бағыт беру; Сын тұрғысынан ойлауды іс-тәжірибесіне енгізуге ықпал жасау.

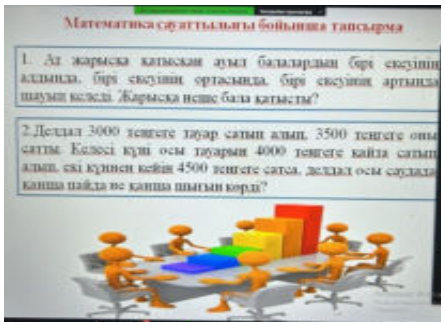
Оқу нәтижесі: Мұғалімдердің сын тұрғысынан ойлауды дамытуды саналы және оймен қабылдауын көздеуі;

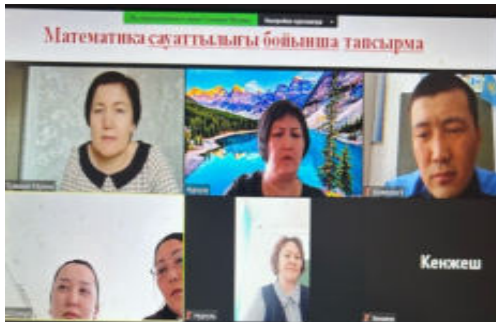
- PISA тапсырмаларын сыни ойлау арқылы бірлескен топтық жұмыста шешімін анықтауға үйренеді;
- Бағдарлама негізінде мәтінді жаңа форматта талдауға үйренеді, істі тәжірибесінде пайдалануға қадам жасайды.

Коучингтің тақырыбын ашу мақсатында «*Миға шабуыл» әдісі* арқылы *«Функционалдық сауаттылық дегеніміз не?», «Функционалды сауатты адам деп аталу үшін оқушы қандай дағдыларға ие болуы керек?»* сұрақтары қойылды.

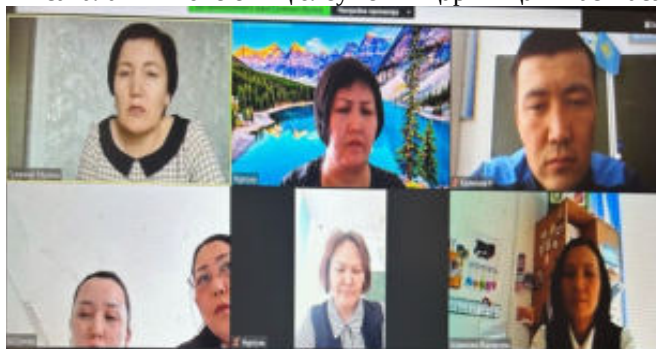
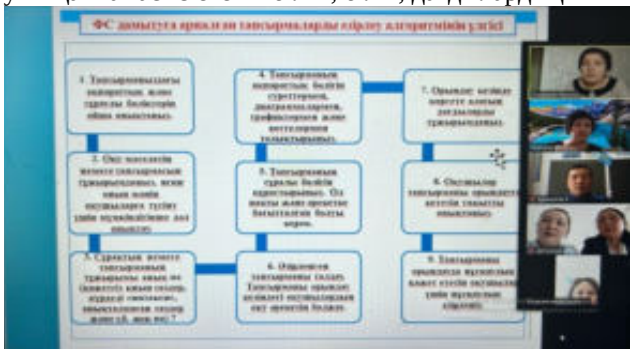

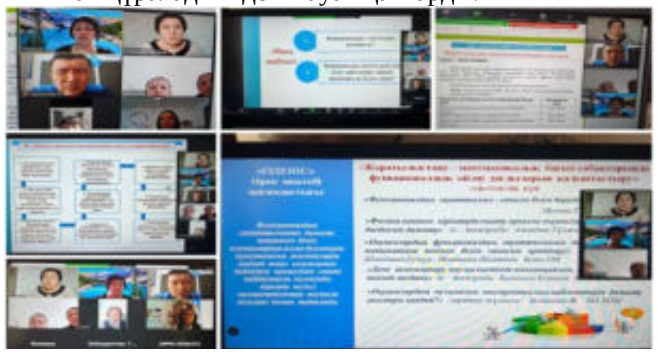

1-топ мұғалімдер функционалдық сауаттылық – адамның сыртқы ортамен қарым-қатынасқа түсе алу қабілеті және сол ортаға барынша тез бейімделе алуы мен қарымқатынас жасай алу деңгейінің көрсеткіші. 3 – топ мұғалімдері функционалдық сауаттылық баланың белгілі бір мәдени ортада өмір сүруі үшін қажетті деп саналатын және оның әлеуметтік қарым-қатынас жасауын қамтамасыз ететін білім, білік, дағдылардың жиынтығынан құралады – деп жауап қайтарды.

Практикалық бөлім кезінде ***«PISA халықаралық зерттеуінің талаптарына сәйкес жаратылыстану пәндері бойынша дидактикалық материалдар мен оқу тапсырмалары»*** тақырыбында қатысушылармен оқытудағы функционалдық сауаттылық тапсырмаларын шешу жолдарымен топтық жұмыс ұйымдастырылды.

Коучинг соңында *«Менің ойым» әдісі арқылы кері байланыс* жүргізілді. Осы жүргізілген шеберлік сабақтан кейін біздің түйгеніміз, функционалдық сауаттылықты сын тұрғысынан ойлау арқылы дамыту жүргізу үшін берілген тақырыпты ашуда қарапайым тапсырмадан күрделі тапсырмаға көше отырып, бір тақырыпты бірнеше стратегия арқылы ашуға мүмкіндік ала отырып, тақырыпты жан-жақты ашуға және әртүрлі тыңдаушылардың әртүрлі дағдыларын дамытуға көз жеткіздік. Болашақта осы СТО стратегияларын қолдану барысында осы шеберлік сабақты рөлдік ойындар, көрініс, АКТ мүмкіншіліктерімен байланыстыра жүргізіп, тыңдаушылардың өздерінің образға кіру және ақпаратты сараптау дағдыларын дамытуды мақсат етіп ұйымдастыруды жоспарладық

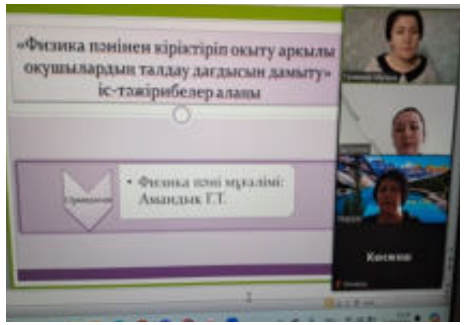
Қопа орта мектебінің физика пәні мұғалімі Г. Амандық ***«Физика пәнінен кіріктіріп оқыту арқылы оқушылардың талдау дағдысын дамыту»*** тақырыбында өзінің *іс - тәжірибесімен* бөлісті. Пәнаралық байланыс оқушылардың бір пәннен алған білімін екінші пәнге қолдануға мүмкіндік береді.

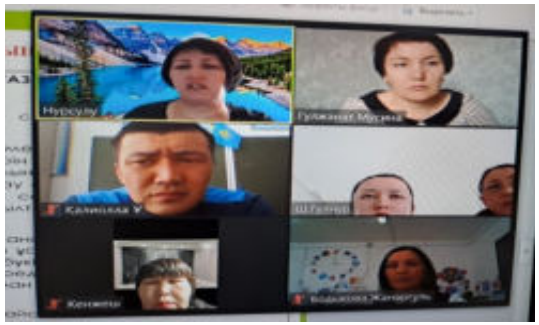
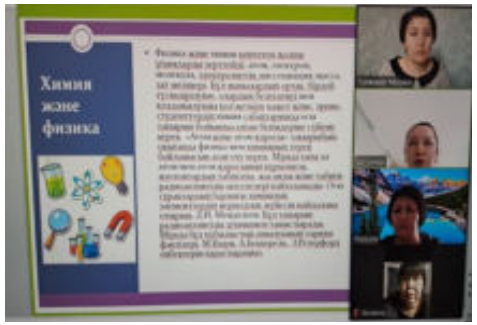
Жаңа инновациялық технология білім беру саласын дамытуды,яғни оқыту үрдісін даралауда оқушыны жеке тұлға ретінде дамытуды, оқушының өзіндік іс-әрекетін қалыптастыруға бағыттау - білім беруде жеке оқытуды дамыту мен пәндердің бір-бірімен байланысын жүзеге асыруды көздейді.

Пәнаралық байланыс тиімділігі: 1-оқушыларға берілетін ғылыми білім негіздерінің бірлігін, пәнаралық байланысын сақтау;

2-жеткіншектердің ойының тиянақталуына, қиялдауына, ұғымды меңгеруге, ойда сақтауына мүмкіндіктер тудырып, жағдай жасау;

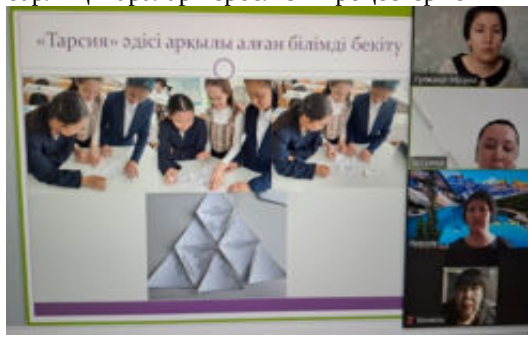
3-оқушылардың шығармашылық тұлғасын қалыптастыруда, оқытудың тиімді әдістерін іздестіру жолдары, пәнаралық байланысты күшейтуге септігін тигізеді.

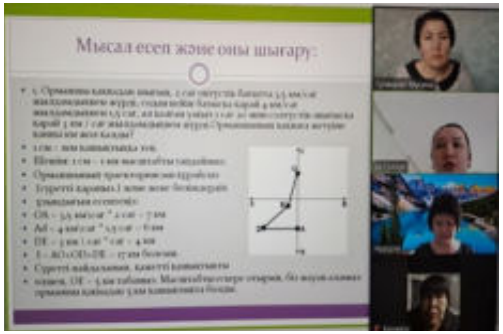

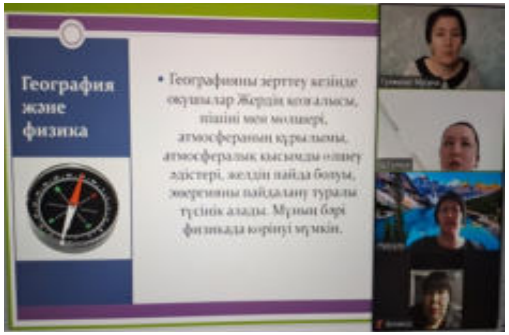

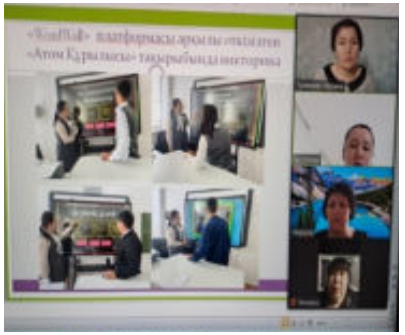

Физика сабағында биофизикалық материалдарды қолдану оқытудың білімділік, тәрбиелік және дамытушылық міндеттерін жүйелі жүзеге асыруға мүмкіндік береді. Мысалы «Тербелістер мен толқындар» тарауын өткенде тербеліс тірі организмдерге де тән құбылыс. Айналадағы дыбыс құлақтың мембранасын тербелтеді, соның нәтижесінде біз дыбысты естиміз. Адамның жан дүниесін тебіренте әсерлі сезімге бөлейтін музыка, музыкалық аспап ішегінің, күй табақтың тербелісінің нәтижесі. Ақырында, жүрегіміздің соғуы, дем алған кезіміздегі өкпеміздің ұлғайып-кішіреюі, тоңған денеміздің тітіркенуі, жүрген кезіміздегі аяғымыздың қозғалысы – барлығыда тербелістің тірі организм табиғатына тән екендігін көрсетеді. Адамның денесіндегі тербелістерге қатысты, адам организмінің күйін зерттеуге бағытталған ауқымды жұмыстар-инженерлік ізденістердің жемісі. Бұл мәселелердің көпшілігі жасанды жүрек, өкпе, бүйрек жасаудан бастап, теңіз толқындарымен күресу мәселеріне дейінгі барлық шаралар-тербелісті процестермен тығыз байланысты.

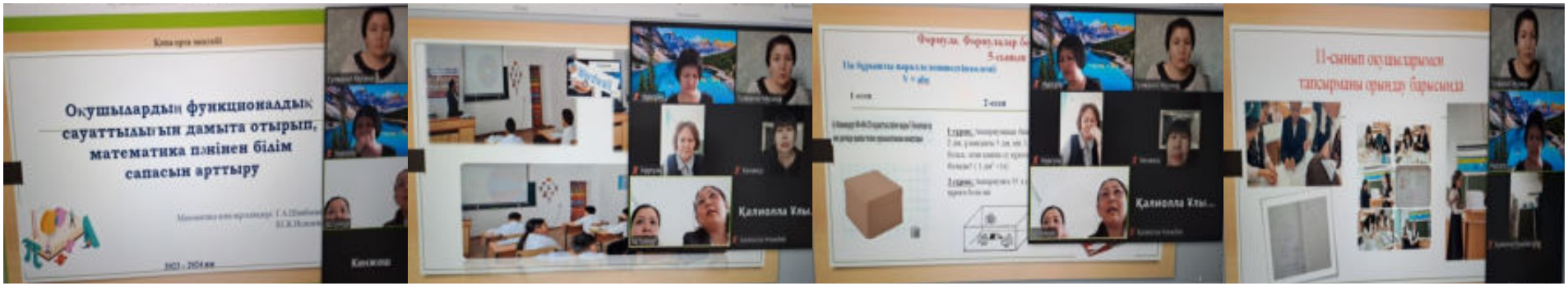

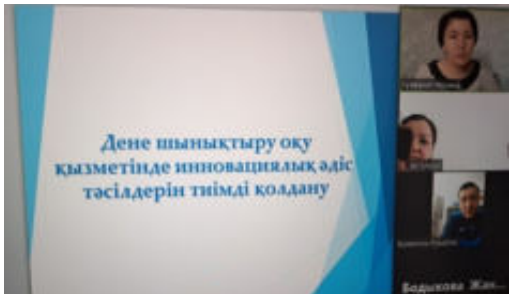
Қопа орта мектебінің математика пәні мұғалімі Г. Шанбаева, Ш.Исатаева **«Оқушылардың функционалдық сауаттылығын дамыта отырып, математика пәнінен білім сапасын арттыру»** тақырыбында өзінің іс - тәжірибесімен бөлісті. Математика пәнін оқыту процесінің негізгі мақсаты – арнайы педагогикалық әдістермен мақсатты жүйелі түрде пайдаланып оқушылардың интеллектісін, шығармашылық ойлауын, ғылыми көзқарасы мен белсенділігін қалыптастыру, өз бетімен білім алу дағдыларын дамыту болып табылады. Оқушылардың өз бетімен жұмысын қалыптастыру – оқушының пәнге деген қызығушылығынан және қажеттілігінен туады. *Математикалық сауаттылық дегеніміз* - математикалық сөйлеу және жазу мәдениетіне қоршаған ортаны және олардың заңдылықтарын баяндау, оны оқып үйренудің, оқушылар дүниенің ғылыми бейнесін меңгеру. - математиканың әлемдегі рөлін анықтау және түсіну,әртүрлі формада берілген сандық ақпараттарды оқу, талдау, түсіндіріп беру, дұрыс негізделген математикалық пайымдаулар айту,есептерді шығарудың тиімді тәсілдерін табу, орындау, өзін-өзі тексеру, өмірмен байланыстыру, математикалық білімді өмірлік жағдаяттарда кездесетін түрлі мәселелерді шешуде еркін қолдану.

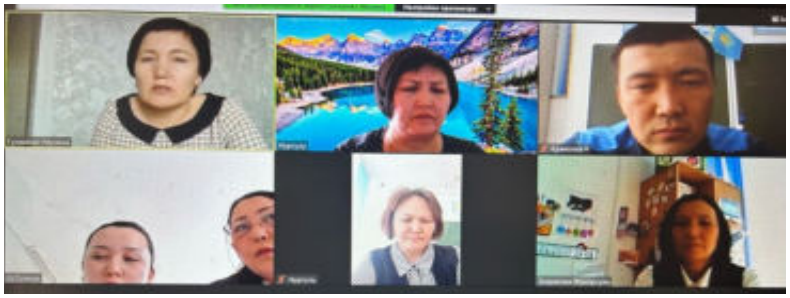

Оқушылардың математикалық сауаттылықтарын қалыптастыру мәселесі бүгінгі таңда мектептеріміздің білім саласында тұрған басты мәселенің бірі болып табылады. Себебі оқушының кез-келген сабаққа деген қызығушылығы болмаса, онда оның алған білімі тұрақты болмайды. Олай болса, А.П.Конфоровичтің «Математиканың қорғаның тек күштілер мен батырлар ғана бұза алады» деген сөзін ұстана отырып, жалықпай, үлкен төзіммен, алдымызға келген шәкірттерге олардың жеке тұлға болып қалыптасуына, жақсы тәрбие, терең білім беру үшін аянбай еңбек ете берейік. Қазақстанның одан әрі Мәңгілік Ел болып өркендеуі үшін, жан – жақты дамуы үшін оқушылардың функционалдық сауаттылығын дамыту арқасында талай асулардан абыроймен өтеміз деп және мұғалімдер тек қана адал салиқалы еңбек етіп, функционалдық сауаттылығы бар тұлға тәрбиелеп шығаруға міндеттіміз.

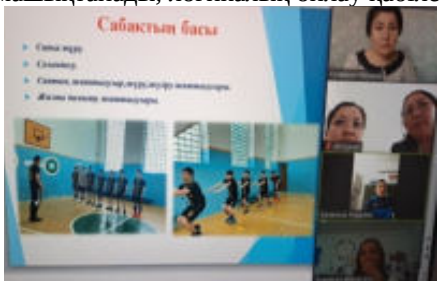
Қопа орта мектебінің дене шынықтыру пәні мұғалімі Ұлықбек Қалиолла «Дене шынықтыру оқу қызметінде инновациялық әдіс - тәсілдерді қолдану» тақырыбында өзінің іс - тәжірибесімен бөлісті. Дене шынықтыру пәнінің басқа пәндерге қарағанда көптеген ерекшеліктері бар. Мұнда негізінен оқушының қабілеті, бейімділігі баса назарда болуы керек. Дегенмен де оқушыларды бейімдеу, қабілетін дамыту, спортқа деген қызығушылығын арттыру жақсы ұйымдастырылған сабаққа байланысты. Сондықтан оқушылардың пәнге қызығушылықтарын арттыру, сабақта тақырыпқа байланысты спорт түрлерінің шығу тарихын, спорт түрлері дамыған елдерді спорттың әр саласындағы белгілі спортшылар өмірін алуға болады. Сол себептен мұғалім сабақты тартымды етіп теория мен практиканы ұштастыруында жаңа инновациялық технологиялардың тиімділігі баса назарда болуы қажет. Бұл мұғалім мен оқушы арасындағы қарым-қатынас, сабақты жақсы оқитын, спортқа бейім оқушылармен белсенді жұмыс істеп қана қоймай, барлық баланың дамуы үшін қолайлы жақсы ойлар туғызып, қабілеті жеткен жерге дейін еңбек етуін ойластыру тиіс. Барлық оқушылар өз қабілетін ең төменгі жеңіл тапсырмаларды орындаудан бастайды, оларды міндетті түрде толық орындап болғаннан кейін ғана, келесі күрделі деңгейдегі жаттығуларды орындауға көшіп отырады. Бұл оқушылар арасындағы бәсекелестікті және әр оқушының өз қабілетіне, қызметіне сәйкес жоғары деңгейге көтерілуіне толық жағдай жасалады.

Дене тәрбиесі сабағында сын тұрғысынан ойлау технологиясын тиімді пайдалануға да болады. Осы технологияның шығармашылық бөлігін басшылыққа ала отырып, ой толғау жасауға болады (мысалы, дене шынықтыру сабағын ойын түрінде ұйымдастыру), сол арқылы, оқушылардың бейімділігін арттыруға болады.

Мысалы, дене шынықтыру сабағында 3-4 сыныптарына сергіту сәтін алатын болсақ, өз тәжірибемде 4-сыныптарға өткізген «Эстафеталық жарыстар» атты сабағымда, алдымен оқушыларға ой толғау жасау мақсатында, қазақтың ұлттық ойын түрлеріне тоқталдым, ұлттық ойындар туралы өз түсініктерін сұрай отырып, сабақ барысы кезінде орындатуды жоспарладым. Міне, осы арқылы оқушылар сабақтың жарыс түрінде топтық ойын әдісінде болатына көз жеткізеді. Ойлау қабілетін дамыту тұрғысында 4- сыныптар арасында «Көңілді мәре» сайысы оқушылардың ой-қабілетін, жылдамдық ерекшелігін, тез шешім қабылдауына және топтық әрекет жасауына пәндерді байланыстыра отыра кіріктірілген сабақ көрермендердің көңілінен шықты. Сабақты қызықты өткізу үшін мультимедиалық проектор арқылы қазақтың ұлттық ойындарының тарихын таныстырып өтіп, жасырылған сұрақтарды табуға машықтандыру, әр топқа белгіленген ұпай сандарына қарай бағалап отырдым. Кейін сабақ барысын: «Кім шапшаң?» бөлімі деп алып, бұл бөлімінде оқушылар белгіленген жерге дейін эстафеталық таяқшамен жүгіріп барып, белгілі жеріне жеткен кезде, тақтаға жазылып берілген есептерді шапшаң орындап шығып кейін қайтып келу талабы қойылды. Оқушылардың бұл бөлімде сабаққа деген қызығушылығының артуымен бірге машықтанады, логикалық ойлау қабілеттері артады, қимыл-қозғалыс әрекеті дамиды.

Кәсіби серіктестік жұмысын дамыту – ұжымның құзіретті үдерісіне айналған. Педагогикалық іс-тәжірибені жалпылау және тарату жұмыстары кәсіби серіктестікпен жүзеге асады. Ол үшін баланы субъект ретінде қарап, оқу ісіне өзінше қызықтыратын, оған қабілетін арттыратын жағдай туғызу керек. Желілік қоғамдастықтардың пәндік бірлестіктерден гөрі атқаратын қызметі ауқымды, қамтитын көлемі кең. Мұғалімдердің кәсіби дамуындағы педагогикалық қоғамдастық және көшбасшылықтың маңызы зор. Аз ғана уақыт ішінде мұғалімдер шығармашылықпен айналысу арқылы жетістікке жетуде, бағдарламаны дамыту үстінде, өз іс-тәжірибесін таратып, тәжірибе алмасуда, жаңа форматтағы сабақтар өткізуде жеті модульді пайдаланып, кәсіби дамуда. Мектеп қызметін жетілдіруге, мектепте және мектептің желілік қоғамдастығында жаңа тәжірибені енгізіп, көшбасшылық қызметін атқарудамын және ***«ІЗДЕНІС»*** *желілік қоғамдастығының жұмысы әрі қарай жалғасын табады. Желілік қоғамдастықтың педагогтар үшін маңыздылығы – өзімізді толғандырып жүрген мәселелермен, сабақ үдерісіндегі оқушылардың іс-әрекетін зерттеумен, қалай оқытуды жақсартуға болады тақырыбында сұхбаттасып, пікірлесіп тұрамыз. Кәсіби қоғамдастық жұмысында болашақта тұрақты дамуды, қамтамасыз етудегі ең басты қажеттілік – ынтымақтастық пен шынайы сенімділік. Бұл қасиеттер әр көшбасшының бойынан табылатынына сенемін!*

№3 Хромтау орта мектебінің «ІЗДЕНІС» желілік қоғамдастығының жетекшісі Мусина Гулжанат Абдисадыковнаның жүргізілген жұмыстарының рефлексивтік есебі

2022 –2023 оқу жылы